Kerti hírmondó

ingyenes kertészeti hírlevél

2022/5. szám

Őszi veteményes

Károsító tripszek

Szüret száraz évjáratban

Pázsitos tanulságok

Sövénycsodák

Classic

FÉM ÉS MŰANYAG EGÉR ÉS PATKÁNYFOGÓ

Ősszel se hagyjunk fel a veteményes gondozásával!

Szeptember elején nemcsak az iskolások izgatottsága, de a kertészek aggodalma is fokozódik. Bár az egyre esősebb időjárás még jól is jöhet, a folyamatosan csökkenő hőmérséklet kellemetlen lehet. Bizonyos zöldségek termesztésével azonban még rossz időben is friss alapanyagokat tehetünk az asztalra. Lássuk is, mik jöhetnek szóba!

ŐSSZEL VETHETŐ ÉS SZEDHETŐ ZÖLDSÉGEK

Metélőpetrezselyem: A fűszernövénnyel könnyű dolgunk van, hiszen az év bármely szakában elvethetjük kiskertünkbe. Mindkét, széles körben ismert fajtája (simalevelű és mohafodrozatú) átteleltethető, így a vetés után – gyakori öntözés mellett – hónapokon át szedhetjük a friss hajtásokat. A téli hónapokban javasolt inkább a konyhaablakban balkonládákban, cserepekben történő hajtatása.

Levesek, mártások, burgonyás ételek ízesítéséhez, készételek díszítéséhez használjuk. Gyógyhatású növény, emésztési és veseproblémák, valamint szájüregi betegségek esetén is alkalmazható nyersen vagy teafőzetként elfogyasztva.

Hónapos retek: A népszerű ropogós zöldséget a nyári meleg elmúltával augusztus végétől szeptember közepéig nyugodtan vethetjük. Fontos, hogy a tavaszihoz hasonlóan most is sekélyen (1,5-2 cm mélyen) szórjuk el a magokat, és folyamatosan öntözzük. Tenyészideje hosszabb lehet a tavasziakhoz képest, de még a kemény mínuszok előtt betakarításra kész növények várnak majd ránk kertünkben.

Az őszi retkek a sárgarépához, petrezselyemgyökérhez hasonlóan hűvös, árnyékos pincékben kiválóan tárolhatók, így a vitaminszegényebb téli hónapokban is fogyaszthatók.

Spenót: Az A- és C-vitaminokban, valamint vasban és magnéziumban gazdag spenót – hasonlóan a retekhez – kitűnő választás az egyébként zöldséghiányos téli hónapokra. Szintén a nagy meleg elmúltával, legkésőbb szeptember közepéig vessük el magjait. Ha aszályos időjárású területen élünk, gondoskodjunk a folyamatos vízellátásáról. Betakarításukra októberben kerülhet sor.

A spenótot blansírozva a fagyasztóban is tárolhatjuk, de sós vízben megfőzve, majd üvegekbe töltve is tarthatjuk a kamra polcain.

ŐSSZEL VETHETŐ, KÉSŐBB SZEDHETŐ ZÖLDSÉGEK

Vöröshagyma: Dugványozása szabadföldben, de akár az utóbbi időben nagy népszerűségnek örvendő magaságyásban is elvégezhető. Ez a típus a földben vészeli át a nagy hideget, majd kora tavasszal kezd el fejlődni, növekedni. Vízigénye a téli hónapokban alacsony, tavasszal is elegendő lehet számára a természetes csapadék. A betakarítás idejét jelzi, ha a hagymatest fölötti szárrész elkezd puhulni, a lomb meghajol vagy megdől.

Az áttelelő hagymát már március közepétől felszedhetjük zöldhagymaként, étkezési hagymaként azonban általában május végéig, júniusig kell várnunk.

Fokhagyma: Az ősz első szakaszában, szeptember közepétől október végéig duggathatjuk. Javasolt a kihelyezés előtt a hagymákat egy-két hétig a hűtőszekrényben tárolni, majd dugványozáskor

ujjnyi mélységben a földbe helyezni. Vízigénye alacsony. A tavaszi társához képest valamivel hamarabb, következő év júniusában szedhetjük fel a friss fejeket. Bár terméshozama nagyobb, rövid ideig tárolható, így a betakarítás után sötét, szellős helyen tartsuk, és minél előbb használjuk fel.

Antibakteriális hatása miatt légúti betegségek esetén is alkalmazható, de gyógyhatásai közé sorolható értágító, koleszterin- és vérnyomáscsökkentő, görcsöket, fejfájást enyhítő képessége is.

Fejes saláta: Augusztus végétől egészen az őszi fagyokig, kb. szeptember végéig, október elejéig folyamatosan ültethetjük. Az őszi vetéshez a palántázás ajánlott, amiket megvásárolhatunk, de magunk is vállalkozhatunk magról nevelésre. A talajt érdemes a nagyobb fagyok előtt tőzeggel, nyers komposzttal, később a növényt fóliával fedni. Vízellátására folyamatosan ügyeljünk. Fajtától függően akár már a következő év tavaszának végén szedhetjük a ress salátafejeket.

Kerti tipp

A saláta sajnos nem tárolható hosszú ideig, így a betakarítást követően minél hamarabb használjuk fel. Tárolási idejét megnövelhetjük, ha torzsáját vízbe áztatva rakjuk hűtőszekrénybe vagy hűvös spájzba.

Varsányi Zsófi

Keresztesvirágúak földibolhái

Ezen a nyáron az ország egész területén nagy egyedszámban jelentkeztek a földibolhák. Magyarországon több mint 100 fajuk fordul elő, ezek között vannak olyanok, amelyek csak egyféle gazdanövényt (monofág), de vannak, amelyek többfélét (oligofág) károsítanak.

A KÁPOSZTABOLHAFAJOK többsége többféle gazdanövényen is megtelepedhet. Magyarországon a legjelentősebb földibolhák a káposztaféléknél:

- fekete káposztabolha
- feketelábú földibolha
- közönséges káposztabolha
- csíkos káposztabolha

A közönséges káposztabolha jelentősége megkérdőjelezhető, mivel sok esetben a rossz meghatározás miatt tulajdonítanak neki jelentős károsítást. Ez a faj ugyanis könnyen összekeverhető a feketelábú földibolhával.

A káposztabolhák, mint ahogy a címben is utaltam rá, nemcsak a káposztaféléket, hanem az összes keresztesvirágú növényt károsítják. Idetartoznak: káposzta, karfiol, brokkoli, retek, rukkola, vízitorma, mustár, repce. Nemcsak zöldségnövények vannak ebben a csoportban, hanem dísznövények is, például a mézvirág, viola, sarkantyúka, és ha még ez sem lenne elegendő, a pásztortáska és tarsóska gyomokon is előfordulnak.

A káposztabolhafajoknak Magyarországon egy nemzedéke alakul ki. A kifejlett egyed telel át, avarban, gyomokon, illetve a talaj felső rétegében.

Kerti tipp

Előrejelzésükre jó a növényvizsgálat, a sárga színcsapdás rajzásmegfigyelés, illetve a CSALOMON-nak vannak kifejezetten káposztabolha elleni csapdái. Továbbá lehet a kártevő megfigyelésére „csalinövényt" ültetni, amit úgymond nem sajnál az ember, ha áldozatul esik a rovaroknak.

Mivel a kifejlett egyedek telelnek át, két rajzáscsúcs figyelhető meg náluk. Az első tavasszal, amikor előjönnek az áttelelt egyedek és a fiatal növényeken megkezdik a károsítást. A második nyár közepén van, amikor az új nemzedék kifejlett egyedei károsítanak.

KÁRTÉTELÜK elsősorban a leveleken végzett 1-2 mm-es hámozgatások/rágások, amik a levél növekedésének hatására kilyukadnak. A hámozgatás/rágás mértéke akár a levelek 60%-át is meghaladhatja. Jelentős felszaporodás esetén nemcsak a leveleket, de a bimbókat és a fiatal virágokat is károsíthatják.

A bogarak 2-3 mm-es nagyságúak, keskenyek és teljesen sötét színűek, de létezik csíkos változatuk is, amikor a sötét alapszínen 2 db sárga hosszanti csík figyelhető meg. Ugrani és repülni is képesek.

A kártevőnek kedvez a száraz, napos időjárás, így az idei nyár optimális volt, hogy nagy egyedszámban felszaporodjanak.

A VÉDEKEZÉS ALAPJA, hogy kedvezőtlen körülményeket teremtsünk a kártevőnek. A rendszeres öntözést például nem kedvelik, így kevésbé szaporodnak fel a káposztabolhák.

Ha azonban már felszaporodtak, valamilyen kontakt érintőméreggel célszerű lepermetezni őket. Vannak olyan készítmények, amelyek természetes hatóanyagot tartalmaznak, de kaphatók kemikáliák is. Ez utóbbi esetben mindig célszerű először az élelmiszer-egészségügyi várakozási időről tájékozódni.

Ujvári Péter

A szilváról...

A szilva hazánkban a legelterjedtebb gyümölcs. Többsége a házikertekben, a szőlők között, az utak mellett, a kertekben és az udvarokban elszórtan áll, a nagyarányú üzemi telepítések ellenére is. A szilva népes és változatos gyümölcsünk. Ha csak a színüket nézzük, vannak köztük zöldek ('Zöld ringló'), lilák ('Ageni'), kékek ('Besztercei', 'Stanley'), pirosak ('Vörös szilva') és sárgák ('Mirabella'). A nálunk termelt sok szilvafajta közül a legfontosabb a 'Besztercei', amelyet az egész országban kedvelnek ízes, kék, hamvas gyümölcse miatt.

TÖRTÉNETE, ELŐFORDULÁSA A szilva őshazáját a Földközi-tenger keleti medencéje környékén gyanítják, valószínű, hogy Szíria, Irán, Örmény-, Török- és Görögország népei termelték először. Viszonylag gyorsan elterjedt Európában, ahonnan a többi kontinensre is eljutott, amelyek közül főként Dél-Amerikában (Argentína) termelnek sokat belőle. Európa adja a szilvatermés zömét. A legnagyobb szilvatermelő országok Románia, Németország és Bulgária, utána Magyarország következik. Sok szilvát termel még Franciaország, Lengyelország, Olaszország és az USA is. Magyarország szinte minden táján folyik szilvatermesztés, kisebb-nagyobb mértékben.

A szilvafák környezeti igényei viszonylag könnyen kielégíthetők. Fénykedvelő növény, de erre nem kényes. A téli hideget jól tűri, és mivel késő tavasszal virágzik, a korai fagyok is ritkán ártanak neki. Sekélyen gyökerezik, ezért a tartós csapadékhiánytól sokat szenved, a gyümölcseit elrúgja, tehát házikerti körülmények között ajánlatos a rendszeres öntözésére berendezkedni. Szélsőséges futóhomok és a szikes talajok kivételével mindenütt lehet termeszteni, de legjobban a párás folyóvölgyekben érzi magát. A szilvafa meghálálja a rendszeres trágyázást.

Szilvafacsemetét ültetni, mint más gyümölcsfáknál is, a legalkalmasabb ősszel, október-novemberben, a fagyok beállta előtt (kivételt képeznek a konténeres csemeték, melyeket tavasztól őszig ültethetünk). A faiskolai lerakatokban kapható csemeték többnyire myrobalán alanyon állnak. Ezekből közepes törzsű fákat célszerű nevelni. A szilvafákat hat méter távolságra telepítsük egymástól. Figyelembe kell venni, hogy a nálunk kedvelt fajták között számos önmeddő akad, mint pl: az 'Althann ringló', a 'Zöld ringló' és számos kevésbé ismert fajta, melyeket csak pollenadó fajtákkal együtt érdemes telepíteni. A csemeték a 4-5. évben hozzák az első termést. Addig kell a koronát kialakítani, de a ritkítást ezután se szabad abbahagyni, mert a szilvafák többsége hajlamos arra, hogy sűrű, áttekinthetetlen koronát képezzen. A szilvafajták jelentős része gyökérsarjakat

Kerti tipp

A szilvafák akkor is teremnek gyümölcsöt, ha gazdátlanul árválkodnak, de ha egy kicsit gondozzák, akkor meghálálják, mert termésmennyiségük megnő, minőségük pedig számottevően javul.

Pálinkafőzéshez és borászkodáshoz használja az UNIKÉN segédanyagokat!

TOVÁBBI TERMÉKEK:

aszkorbinsav
bentonit
borélesztő tápsó
borkén
borkősav
búzakeményítő
csersav
deriton
flor-stop tabletta
glicerin
granucol GE
hordómosó (savas, lúgos)
ipari faggyú
kénessav
paraffinolaj
zselatin

OTT VANNAK... ...MINDENHOL?

- EGYSZERŰ HASZNÁLAT
- CSALOGATÓ ILLAT
- MÉREGANYAG MENTES

KAPJA EL A RÁGCSÁLÓKAT
CLASSIC EGÉR ÉS PATKÁNYFOGÓ
CSAPDÁVAL!

nevel, melyeket idejében el kell távolítani, úgy, hogy a sarj körül a talajt kibontjuk, és a sarjat a gyökérről letépjük, így a sarj helyén nem maradnak rejtett rügyek, amelyekből további sarjak eredhetnének.

Nagy fontosságot kell tulajdonítani a vegyszeres növényvédelemnek a kártevők és kórokozók ellen és mellette a kiegészítő mechanikai védekezésnek, a törzsápolásnak, a koronaritkításnak és a hullott gyümölcsök összeszedésének.

FELHASZNÁLÁSA, BETAKARÍTÁSA A szilva beltartalma figyelemreméltó, azonban cukortartalma magas. Kiváló az étrendi hatása, remek ellenszere a székrekedésnek. A jól beérett szilvából kiváló lekvár készíthető. Az aszalás kiment a divatból, pedig a diógerezdekkel töltött aszalt szilva egyike a legkiválóbb csemegéknek. Befőtt készítésére és mélyhűtésre is alkalmas a jó 'Besztercei szilva', és nem legutolsó felhasználási módja a pálinkafőzés.

Fontos, hogy a szilva szedése akkor történjen, amikor azt az értékesítés vagy felhasználás kívánja.

Kerti tipp

Ellenőrizzük rendszeresen a tárolt gyümölcsöt és távolítsuk el az esetleg rothadásnak indult példányokat. Ezáltal megakadályozhatjuk a penészgombák szaporodását, és tovább maradnak egészségesek gyümölcseink.

Nem mindegy ugyanis, hogy milyen formában dolgozzuk fel a gyümölcsöt. Figyelembe kell venni az érési állapotot, befőzésre, lekvárfőzésre, illetve teljes érettségében használhatjuk friss fogyasztásra. Ismernünk kell a fajták érési tulajdonságát, vannak korábban és később érő fajták is. Napjainkban a technikának köszönhetően a konzervgyári feldolgozásra nagyüzemben szilvarázó gépekkel szedik a szilvát, mivel a gyümölcs jól bírja a gépi betakarítást is. A friss fogyasztásra szedett szilva kocsányával együtt kerüljön szedésre, mivel kocsány nélkül hamar romlásnak indul. Amennyiben a kocsány kis húzással nem válik el könnyedén az ágtól, inkább még várjunk néhány napot a betakarítással.

TÁROLÁSA A tárolásra alkalmas gyümölcsöket legcélszerűbb hűvös pincehelyiségben tárolni. Ne tegyük egymásra őket, hogy elkerüljük a későbbi sérüléseket. Az ideális terem sötét, hűvös és nem túl párás. Egy kis páratartalomra szükség van, hogy a gyümölcsből kevesebb nedvesség távozzon. A túl párás levegő azonban növeli a rothadás veszélyét, mivel jól szaporodnak benne a rothadást előidéző kórokozók. Az ideális páratartalom 85%.

A gyümölcsöt óvatosan kell kezelni, kerüljünk minden fölösleges koccanást, ütődést vagy zúzódást. A sérült gyümölcs hamarabb megromlik és így már nem ízletes. A megsérült darabokat minél hamarabb fel kell dolgozni. Csak a hibátlan, egészséges gyümölcsöt tároljuk. Lehetőség szerint száraz időben szedjük le a fáról, ez is csökkenti a rothadás valószínűségét. A friss, teljesen érett szilva nem tárolható. Tárolás céljából a fagyasztás javasolható, vagy készítsünk ízletes szilvalekvárt.

Dr. Karacs-Végh Anita

Szüret a forró, száraz évjáratban

2022 a rügyek kezdeti fejlődésétől egészen a termés beérésének időszakáig rendkívül száraz és kiemelkedően magas hőmérsékletű volt. Ilyen szélsőséges évjárati hatásokra a klimatológus szakemberek szerint a jövőben egyre gyakrabban számíthatunk. A negatív évjárati hatások mérséklésére különös figyelmet kell fordítani a szőlőtermesztőknek.

A tavalyi év után minden bizonnyal 2022 még inkább a rendkívüli csapadékhiányáról és kiemelkedő hőmérsékleti értékeiről válik a szőlőtermesztők számára emlékezetessé. Egy adott évjárat kezdetét nem a naptári év eleje és nem a tenyészidőszak kezdete, hanem a megelőző év nyári időszaka jelenti, amely során az áttelelő rügyek differenciálódnak.

ÉRÉSI FOLYAMATOK A magas hőmérséklet és a csapadékhiány együttesen olyan érésmenetet alakít ki, ahol a legfontosabb beltartalmi paraméterek (cukortartalom, savtartalom, pH) és az egyéb, lényeges mutatók (pl. cserzőanyagok, aromaanyagok, színanyagok) koncentrációja nem a megszokott ütemben változik a termésben. Minél gyakrabban kell végeznünk ún. próbaszüreteket, amelyek során az ültetvényből vett átlagmintákból nyomon tudjuk követni a változások irányát és sebességét. Normál években 8-10 napos ciklusokban is elég elvégezni a mintavételezéseket, meleg években azonban legalább hetente vegyünk mintákat.

PRÓBASZÜRET Mivel a termőhely hatása a legerősebb a minőséget alakító tényezők közül, mindig törekedjünk arra, hogy az egyes dűlőkből külön-külön történjen mintavétel. Hozzávetőleges adatot kaphatunk fürtmintákból is, de ha pontosabb eredményekre törekszünk, akkor az ültetvény különböző pontjairól, a tőkesorok két oldaláról, a hajtások alsó és felső fürtzónáiból, sőt a fürtökön belül is más-más helyekről szedjünk inkább bogyómintákat. A fő paraméterek meghatározására 200 bogyó/parcella elegendő lehet *(1. kép).*

BORSZŐLŐK SZÜRETE Mielőbb vizsgáljuk meg a minták cukortartalmát, savtartalmát (előbbinél egyszerű mustfokoló is segítségünkre lehet, az utóbbi egy egyszerű laboratóriumi vizsgálattal megoldható). Nagyon fontos lehet száraz meleg években egyúttal megnézni a mustok kémhatását, vagyis pH-értékét. Jó minőségű boralapanyagok 3,0 és 3,6 közötti mustokból készíthetők, extrém meleg és száraz években a pH azonban jelentősen

1. kép: A parcellánként szedett bogyóminták alapján pontos képet kapunk az érésmenetről

2. kép: Egyre több must- vagy borparaméter meghatározható kitek segítségével is

3. kép: A jó vörösbor készítéséhez minél kevesebb zöld mag maradjon a bogyóban

Kerti tipp

Célszerű a csemegeszőlőket színelő szedéssel, vagyis több időpontban betakarítani, mivel az érési folyamatok nem egyenletesen zajlanak az ültetvény egészében.

emelkedhet, ami a bor túlzottan savszegény ízéhez, gyors elöregedéséhez és mikrobiológiai problémák, borbetegségek kialakulásához vezethet. A szőlő/must cukor-, sav- és pH-állapotáról minimális laborháttér segítségével meggyőződhetünk (ehhez már sokfelé árulnak különböző gyorsteszteket is, amelyeket otthon könnyen tudunk használni) *(2. kép).* Ezek hiányában egyszerű kóstolással pontos képet nem kaphatunk a beltartalmi mutatók változásáról.

A fehérborok készítéséhez 17-22 mustfok-beérettség, 6-9 g/l titrálható savtartalom s a fent említett pH-érték megfelelő. Ne érleljük túl a szőlőt, mivel az csak fokozza a savhiányt, diszharmonikus, alkoholtúlsúlyos borok készülhetnek, ráadásul az élesztők nem biztos, hogy teljesen szárazra ki fogják tudni erjeszteni az ilyen mustokat. A vörösborszőlők esetében arról győződjünk meg, hogy a bogyóhéj „könnyen adja a színét", vagyis a szétnyomás közben a mustcsepp már pirosas tónusú, a magvak pedig kellően beértek és megbarnultak *(3. kép).*

CSEMEGESZŐLŐ BETAKARÍTÁSA Rendkívül sokféle csemegeszőlő található meg házikertjeinkben. Vannak közöttük igen korai érésűek (pl. Csaba gyöngye), de a legkésőbbi érési csoportba tartozók (pl. Afúz Ali) is. A csemegeszőlők esetében nem szükséges a beltartalom nyomon követése, itt a lényeg a fogyasztási érettség, vagyis, ha megkóstoljuk a bogyókat, a kellemes cukor/sav arányuk legyen meg, illetve a fajtára jellemző aromaanyagok (pl. muskotályos íz) érezhetők legyenek.

Dr. Barócsi Zoltán – Terjék Lajos

BIOTOLL® RATIMOR® brodifacoum

RÁGCSÁLÓÍRTÓ CSALÉTEK

100%-OS HATÉKONYSÁG MÁR AZ ELSŐ ETETÉS UTÁN

A BIOTOLL RATIMOR Brodifacoum az egerek és a patkányok irtására vagy jelenlétük megakadályozására alkalmazható.
A vizsgálatok kimutatták, hogy a BIOTOLL RATIMOR Brodifacoum csalétek már az első etetésnél 100%-ban hatékony.

A legkeresettebb rágcsáló csalétek most új köntösben

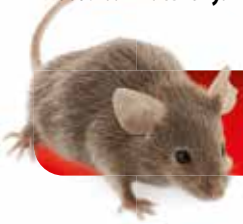

A LEGERŐSEBB CSALÉTEK A LEGGYORSABB HATÁSSAL

A BIOTOLL RATIMOR csalétek minőségi liszt, gabona, zsírok, valamint kiváló íz és aromaadalékok hatékony kombinációját tartalmazza, amely vonzza a rágcsálókat.

- Jelenleg a legfinomabb, legaromásabb és legzamatosabb csalétek a piacon.
- Keserű anyagot tartalmaz, amely segít megelőzni a véletlen emberi fogyasztást.

BIOTOLL RATIMOR Granulátum, Rágcsálóirtó pép és Rágcsálóirtó blokk

A biocideket biztonságosan alkalmazza! Használat előtt mindig olvassa el a feliratot és a használati utasítást!

UNICHEM Gaia Kft., 2146 Mogyoród, Ipar utca 2.

hu.unichem.si

Jelentős kárt okoznak a tripszek

A kis méretű, alig észlelhető nagyságú tripszek rejtőzködve élnek, szívogatásukkal súlyos kárt képesek okozni. Vírusok, elsősorban a paradicsom bronzfoltosság vírus (TSWV) terjesztése miatt fokozott figyelmet érdemelnek.

MIRŐL ISMERHETŐK FEL A TRIPSZEK? A tripszek apró, az észlelés határán lévő rovarok, 1-1,5 mm nagyságúak, testük hosszú, vékony, színük sárgásbarna, élénk mozgásúak. Szívó kártevők, a növényből kiszívott nedvvel táplálkoznak. Több fejlődési alakjuk ismert, a levelekbe süllyesztett tojás alakot két lárvastádium követi. Lárváik kisebbek, mint a kifejlett alakjuk, világos, sárgás színűek, nem rendelkeznek szárnyakkal. Fejlődésük végén a talaj felső rétegébe vonulnak, ott inaktív állapotban fejlődnek tovább, ekkor nem károsítanak, nem táplálkoznak. Végül a talajból előbújnak a kifejlett tripszimágók. Gyakran rejtőzködve élnek, jelenlétükről a növények hajtásainak végét, virágait erősen ütögetve győződhetünk meg, levetik magukat a növényről.

JELLEGZETES A KÁRTÉTELÜK A tripszek szívogatása után tűhegynyi méretű fehéres, ezüstös színű foltok maradnak vissza, a foltok összefolyhatnak, majd a levelek elsárgulnak, elszáradnak. A fiatal leveleken, virágokon, virágbimbókon a szívogatás hatására görbülés, deformáció alakulhat ki. Kedvelik a virágokat, a sziromleveleken viszonylag könnyen észrevehetők. A fertőzött leveleken igen apró, fényes, fekete, szabálytalan alakú halmazok is láthatók, ezek a jellegzetes ürülékszemcséik. Levelek esetében azok hátoldalát is meg kell vizsgálni, elsősorban ott tartózkodnak. A fizikai károsítás mellett igen jelentős a vírusterjesztő szerepük.

Tripsz kártétele kardvirágon (Gladiolus)

KÖRNYEZETI IGÉNYÜK, TERJEDÉSÜK A hazai tripszfajok kifejezetten melegigényesek, száraz körülményeket kedvelő rovarok, ezért szaporodnak fel üvegházi, szobai növényeknél és okoznak problémát. Szabadföldön pedig nyár elején jelennek meg, amikor 15 °C körül állandósul a hőmérséklet. Évente több nemzedékük fejlődik, az új tripsznemzedék kifejlődését a hőmérséklet szabályozza, 15–30 nap szükséges hozzá a hőmérséklet függvényében.

Telelésük fagymentes helyen tartott növényeknél a fertőzött növényen vagy azok talajának felső rétegében történik. Vannak tripszfajok, melyek szabadföldi talajokban, vagy ott áttelelt növényeken is képesek károsodás nélkül áttelelni.

A kifejlett tripszek repülni is képesek, szárnyakkal rendelkeznek, aktív terjedésre alkalmasak. Terjesztésükben nagy szerepet játszik a fertőzött növényekkel történő betelepítés (vásárolt palánta, új cserepes növény, de vágott virágcsokorral is bevihető lakásba).

Kerti tipp

A fehér, sima felületre hullott tripszek már könnyen észlelhetők, azonosíthatók. Gyanú esetén ezzel az egyszerű módszerrel lehet ellenőrizni jelenlétüket.

Kerti tipp

Kutatások szerint változó, hogy az adott helyen milyen tripszfaj, annak melyik biotípusa él, ezért tanácsos mindhárom színű csapdát alkalmazni. Sárga, kék vagy fehér színű, vízzel teli tálak – azok színe is vonzza őket, érdemes kipróbálni.

JELENTŐS HAZAI TRIPSZKÁRTEVŐK Kertben termesztett lágyszárú zöldség- és dísznövényeken lakásban, fólia alatt és szabadban nevelt növényeknél három tripszfaj kártétele gyakori hazánkban.

NYUGATI VIRÁGTRIPSZ *(Frankliniella occidentalis)* Kifejezetten polifág, sok tápnövényű kártevő, a termesztett növények mellett a gyomokat is fertőzi. A virágoknál előidézett sziromlevél-deformáció, -elhalás, a szirmok színének megváltozása tönkreteheti azok díszítőértékét. Zöldségek közül a paprikabogyónál okozott parásodás, a hajtásvégi levelek és virágok deformációja okozhat veszteséget a termesztőnek. Paradicsomnál a bronzfoltosság vírus szétterjesztésével veszélyezteti az áruképes termések kifejlődését, betakarítását. Palánta korban már fertőződhetnek a zöldség- és virágpalánták tripsszel, és az általuk terjesztett TSWV-vel. Ilyenkor még a tünetek nem feltűnőek, vagy nem is láthatók, pár hét múlva szaporodik fel a vírus a növényekben olyan szintre, ami már tüneteket produkál. Tavaszi palántabeszerzésnél körültekintéssel, csak megbízható szakembertől vásároljunk.

Dohánytripsz imágó

Nyugati virágtripsz

DOHÁNYTRIPSZ *(Thrips tabaci)* Szabadföldön hagymafélék, termesztőtérben paradicsom, paprika, tojásgyümölcs és uborka a kedvelt gazdanövénye, valamint dísznövények, virágok. Mellette gyomnövényeket is fertőz, azokon is fenntartja magát és azokon is képes áttelelni.

FAGYALTRIPSZ *(Dendrothrips ornatus)* A fagyalok kártevője, napos, szárazon tartott fagyalbokrokon nyárra a levelek kifehérednek, súlyos levéldeformációt, levélszáradást, levélhullást, hajtásvégi elhalást képes okozni.

VÉDEKEZÉS Az új növényeket 10-14 napra javasolt elkülönítve, „házi karanténba" helyezni, és ez idő alatt kézi nagyítóval figyelemmel kísérni. Palántákra és cserepes növényekre egyaránt vonatkozik.

Tripszek jelenlétét az ismert színes rovarfogó ragacsos csapdák is jelzik, más rovarokkal együtt. Megfigyelések alapján a sárga, a kék és fehér színű lapok alkalmasak fogásukra (Classic sárgalap, Biocont fehér és kék lap).

Ne hagyjuk növényeinket kiszáradni, folyamatosan tartsuk földjüket nedvesen, lombjukat is érdemes párásítani.

A fertőzött és károsodott hajtásvégeket vágjuk le, távolítsuk el, mielőtt a kártevő felszaporodna és szétterjedne. A már megfertőződött növényt gyökérzettel, földlabdával együtt távolítsuk el, észlelés után azonnal.

Tripsz szívogatása

KÁLISZAPPAN 0,5-1%-os oldatával hatásosan gyéríthetők a tripszek, egyenletesen be kell fednie a permetlének a levelek mindkét oldalát, szárát és a virágait is. 3-5 nap múlva a kezelés ismétlése szükséges.

Súlyos tripszfertőzésnél rovarölő szerekkel lehet a későbbi kárt csökkenteni. Jelenleg a következő rovarölő szerek engedélyezettek tripszek elleni védelemre házikertekben:

Szabad forgalmúak (III. kategória): lambda-cihalotrin hatóanyagú Full 5 CS, Karate Zeon 5 CS, spinozad hatóanyagú Laser Duplo, acetamiprid hatóanyagú szerek, pl. Mospilan és Spilan, azadirachtin A hatóanyagú Neemazal-T/S.

II. forg. kategória: abamektin hatóanyagú szerek, pl. Vertimec pro.

A felsoroltak közül a Mospilan, Spilan és Vertimec felszívódó, a többi kontakt hatással rendelkezik. A Laser Duplo és Neemazal biogazdálkodásban is engedélyezettek, mivel hatóanyagaik természetes eredetűek.

A talajban élő tripszek inaktív alakjait, melyeket nem ér a permetlé, hatásosan irtja az Artis pro készítmény (hatóanyaga Beauveria bassiana) talajba juttatva, lehet beöntözéssel is.

Dr. Némethy Zsuzsanna

**Cikkünkben a gazdaboltokban általában beszerezhető készítményeket soroltuk fel (a szerk.).*

Beloukha® Garden

TERMÉSZETES ALAPÚ, TOTÁLIS GYOMIRTÓSZER HÁZI KERTI FELHASZNÁLÁSRA

A **Beloukha Garden** hatóanyaga a **pelagronsav,** a növényekben is előforduló természetes hatóanyag. A gyomnövényekre permetezve, erőteljes szárító hatásának köszönhetően pusztítja el azokat. A gyomnövények fotoszintézist végző levelének legkülső, védő rétegét, a kutikula-réteget bontja el. Ennek következtében a növény gyorsan, akár 2-3 órán belül kiszárad, majd elpusztul.

Bekeverési javaslat:
Töltse fel félig vízzel a permetezőt. > Adja hozzá a megfelelő mennyiségű **Beloukha Gardent.** > Folyamatos keverés mellett töltse vízzel tele a permetezőt. > Permetezze ki a bekevert **Beloukha Garden.**

4 Kulcstényező, amit be kell tartani a kijuttatáskor:
1. Dózis: 10 %-os koncentráció alkalmazása. (pl.: 225 ml Beloukha Garden + 2,25-2,5 l víz/100m²)
2. Időjárás: Napos/részben felhős időben permetezzünk. Esőállóság: 2-3 órával a kezelés után.
3. Növények mérete: Gyomok ≤ 5 -10 cm nagyságúak legyenek. a kezeléskor.
4. Permetezés: Kontakt hatás miatt 100 %-os fedettség szükséges a gyomnövényeken.

Beloukha Garden előnyei:
- **Glyfozát mentes totális gyomirtó**
- **Természetes eredetű készítmény**
- **Gyomnövények és moha ellen is hatékony**
- **Kontakt hatás: A tünetek 2 órával a kezelés után láthatóak**
- **Biológiai úton nagyon gyorsan, természetes anyagokra bomlik.**

PRÓBÁLJA KI ÖN IS, KERESSE A GAZDABOLTOKBAN!

Sövénycsodák márpedig vannak!

Csodasövények főként a mesében, csodás sövénynövények viszont valóban léteznek. Ha homogén, hosszú életű, dekoratív élőfalat szeretnénk kialakítani, számos faj, illetve fajta közül válogathatunk. Ezúttal a legszebb, legjobb megoldások közül válogattunk.

LOMBHULLATÓ? TÉLIZÖLD? ÖRÖKZÖLD? Ez a legelső, egyben legfontosabb, amit el kell döntenünk. Növekedési erélyben ma már egyes örökzöldek felveszik a versenyt a lombhullatókkal, ezért, hacsak valaki nem szeret bele kiábrándíthatatlanul az utóbbiba, és egész évben takaró, tömör falra a cél, praktikusabb választás az örökzöld, hiszen a sövény eredendő célja, rendeltetése végső soron az, hogy állandó fedést biztosítson.

Vannak sövénynövények, amelyek enyhe teleken is megtartják lombjukat: ezek az úgynevezett télizöldek pár napos csípős hideget képesek enyhe levélbarnulással átvészelni. Ilyen a széleslevelű fagyal *(Ligustrum ovalifolium),* ami igénytelen, jól bírja a tápanyagban szegényebb, középkötött vagy kötött, egyenetlen vízellátottságú talajt is.

A LEGSZEBB LOMBHULLATÓK Számos, a célnak megfelelő faj közül választhatunk, azonban mint minden más esetben, a csapadék- és fényviszonyok, a talaj kémhatása, szerkezete és tápanyagtartalma határozza meg, mit érdemes ültetnünk, és mit nem. A közepesen igényesek közül a gyertyán *(Carpinus betulus)* nyugodt szívvel ajánlható. Rá is igaz, hogy impozáns erezete és kiemelkedő növekedési erélye jobb talajon, csapadékosabb környezetben domborodik ki igazán. Szűkös adottságok mellett a mezei juhar *(Acer campestre)* az egyik legjobb választás: gyorsan nő, kevesebb csapadékot kíván, sőt, még a száraz, szennyezettebb városi levegőt is elviseli. A turkesztáni szil *(Ulmus pumila)* valóban rendkívül erőteljes növekedésű, azonban általános tapasztalat szerint hiába metsszük vissza szakszerűen és tápoldatozzuk rendszeresen, a felső régió féktelen burjánzásának ára az alsó, föld feletti régió fokozatos ritkulása. Legyünk tehát elővigyázatosak, mert csodás sövénynövények tényleg vannak, de csodasövények nincsenek.

A lombhullatók közül visszaszorulóban van a feltűnő termése és az áthatolhatatlansága miatt sokáig kedvelt tűztövis *(Pyracantha coccinea).*

BABÉRMEGGY, BORÓKA, TUJA, LEYLAND Az örökzöldek nagy előnye, hogy egész évben takarnak, így kellő sűrűséggel ültetve akár kerítéspótlónak is alkalmasak. Az egyik legszebb, legtömörebb, igénytelenebb, ugyanakkor kevésbé ismert

Kerti tipp

A végső magasságuk ugyan „csak" másfél-két méter, de gyönyörű összkép alakítható ki a cserjekülönlegességnek számító, sötétbordó színű vöröslevelű hólyagvessző *(Physocarpus opulifolius Atropurpurea)* és az élénksárga sárgalevelű hólyagvessző *(Phyocarpus opulifolius Luteus)* váltott ültetésével. Mindkettő szereti a tápdús talajt és a sok napfényt.

Jó tudni!

Sokaknak okoz dilemmát, hogy a sövényt ősszel vagy tavasszal telepítsék. A lombhullató cserjéket és fákat, valamint a télizöldeket késő ősszel, az örökzöldeket inkább tavasszal érdemes ültetni. Utóbbiakat őszi telepítésnél, fagymentes teleken, a folyamatos asszimiláció miatt rendszeresen öntözni kell. Főleg igaz ez a még sekély gyökérrendszerű, fiatal növényekre.

sövénynövény a Juniperus chinensis Spartan, a kínai borókák egyik faja. Megkockáztatjuk, egzotikusan mélyzöld levélzetével még a Leyland-ciprusnál is szebb, sűrűbb élőfalat nevel, mindezt metszés nélkül is. A talajra sem annyira kényes, teljesen télálló, emellett a kártevőkkel szemben is ellenállóbb, mint például a Leyland. Sajnos csak kevés kertészet szaporítja.

A tujafélék többségének hazánk megváltozott klimatikus viszonya már nem kedvez. Főleg a nyugati tuja *(Tuja occidentalis sp.)* felett járt el az idő. Egyetlen fajt ajánlhatunk nyugodt szívvel, aminél sovány talajon kevés jobb alternatíva létezik: ez

a *Thuja occidentalis Brabant.* Lombja nem annyira szép ugyan, de igen gyorsan kapunk belőle sűrű sövényt, még kedvezőtlen adottságok mellett is.

A Leyland-ciprusnak gombamód szaporodnak a különféle változatai, ami hosszú távon nem biztos, hogy az előnyére válik. A legellenállóbbak még mindig az alapfajok, valamint néhány, azokból kialakított változat: ilyen a Leighton Green, a Rostrevor, a Hagerston Grey, az Ogre. A világosabb levelű és a tarka változatok már igényesebbek, az erős fagyokat is nehezebben viselik el, valamint a tápanyagigényük is nagyobb. A Cupressocyparis nemzetség legerőteljesebb fejlődésű faja az Ovensii: koronája ritkásabb ugyan, de jelenleg ő az egyik leggyorsabban növő, sövénynövénynek is alkalmas örökzöld.

A közelmúltban lett igazán közkedvelt a babérmeggy. Sövénynek feltétlenül a nagyobb, szélesebb levelű, 3-6 méterre megnövő, télállóbb fajait ajánljuk. Ilyen a Kaukázusi babérmeggy *(Prunus laurocerasus Caucasica)* és a *Prunus laurocerasus Rotundifolia.* A babérmeggy mással össze nem hasonlítható, tetszetős sövényt ad, de szereti a mély rétegű, tápdús, egyenletes, de nem túlságosan bő csapadékellátottságú talajt. Fiatalon egyes fajtái huzat- és fagyérzékenyek, ezért keményebb teleken védeni kell őket.

Veszelka András

Szép gyep vendégek nélkül

GYEP-ŐR GYEPMŰTRÁGYA 2 az 1-ben

- gyeptrágya vakondriasztó hatással
- pázsit vakond nélkül
- egy hónapra elegendő tápanyag
- aromatikus anyagok távol tartják a vakondot a gyepes felülettől

Beloukha® Garden

GLIFOZÁTMENTES TOTÁLIS
GYOMIRTÓ

KERESSE A GAZDABOLTOKBAN!

Puszpángok, a Földközi-tenger szépségei

A puszpángokat szívesen telepítik zöldterületi dizájnként és előkertekbe egyaránt. Jellemző tulajdonságuk, hogy jól viselik a nyírást, amely lehetővé teszi a kertművészek számára a fantáziadús, vagy éppen a geometrikus alakzatok létrehozását, a japán irányzat kedvelőinél pedig a bonszai kompozíciók kialakítását.

A puszpángok, vagy ahogy másképpen nevezik őket, a bukszusok az azonos nevű puszpángfajták családjába tartozó örökzöld fák vagy bokrok. Eredeti előfordulási területükként a Földközi-tenger, Kelet-Ázsia és Nyugat-India partvidékeit tartják számon. Annak idején az utazóknak is megtetszett, hogy a tömött, zöld leveleik még télen sem hullanak le, és megtartják alakjukat. A puszpángok így kezdtek el lépésről lépésre terjedni a világon.

Mit is tudunk ezekről a szépségekről?

Napjainkban a világon több mint 100-féle puszpáng ismert, a kertészetben általában az örökzöld és a colchis puszpángot, esetenként a kis levelű (Japánból származó) puszpángot árulják. Végleges magasságuk fajtától függően 2–12 m is lehet. Ugyanakkor az éves növekedésük mindössze 5-10 cm.

- A növény alapvetően dekoratív, de mérgező.
- A puszpángok szeretik a félárnyékot, a termékeny, semleges vagy enyhén lúgos kémhatású talajt, ugyanakkor kiválóan viselik a szárazságot.
- Ha rendszeresen nyírjuk őket, akkor nem szabad megfeledkezni a gyökérzet és a lombozat tápanyag-utánpótlásáról sem.
- A bokrokat tél előtt bőségesen be kell öntözni és talajukat fenyőmulccsal takarni.

Betegségek és kártevők

Habár a puszpángok jól ellenállnak a betegségeknek, ez nem 100%-os garancia az egészségük megtartására.

- A gombás megbetegedések nyáron csúcshajtások, ágak leszáradását, valamint levélfoltosodást okoznak.
- Ebben az időszakban a rovarok közül a puszpángszúnyog és a levélatkák a veszélyesek.
- Tavasszal és nyár végén pedig a puszpángmoly károsít. A puszpángmoly elterjedése különösen veszélyes a növény számára, mert hernyói képesek akár néhány nap alatt a teljes növényzetet elpusztítani, amire jó példa az Európán is végigvonuló puszpángmolyfertőzés.

A betegségek és kártevők elleni harcban komplex kezelést célszerű alkalmazni. Pozitív példák vannak a gombák ellen olyan szerek használatára, mint a SCORE, rovarkártevő ellen a KARATE ZEON, míg az atkák ellen a VERTIMEC PRO.

A hármas kombinált módszerrel történő kezelés fokozza a puszpángok ellenálló képességét és hatékonyan védi őket a betegségek és a kártevők ellen. A kezelést az esti órákban végezzük, közvetlenül a permetlé bekeverése után.

A puszpángok olyan ősi, örökzöld szépségek, amik képesek megörvendeztetni tekintetünket, díszítve kertünket és udvarunkat. A növények megfelelő gondozása, idejében elvégzett kezelése adhat nekik hosszú és egészséges fennmaradást, amikor is a növények mindig hűek maradnak hozzánk, és kertünk zöld briliánsai lesznek.

IKRAGRÁR

IRÁNY A WEBSHOP

VÁSÁROLJON LOVOGREEN GYEPTRÁGYÁT

AZ IKR AGRÁR WEBSHOPBAN

HOGY VÉGRE
NE A SZOMSZÉD FÜVE LEGYEN A ZÖLDEBB…

WEBSHOPUNKBAN A KÖVETKEZŐ
SZÁLLÍTÁSI MÓDOK
KÖZÜL VÁLASZTHAT

SZEMÉLYES ÁTVÉTEL

HÁZHOZSZÁLLÍTÁS

RENDELÉSÉT KIFIZETHETI!
BANKKÁRTYÁVAL, BANKI ÁTUTALÁSSAL,
VALAMINT MÁR UTÁNVÉTTEL IS.

BANKKÁRTYA

BANKI ÁTUTALÁS

UTÁNVÉT

LOVOGREEN NPK 20-5-8 + 2 MgO gyeptrágya

Felhasználási terület	Dózis kg/100m²	Dózis g/m²	Alkalmazások száma egy évben	Alkalmazás időpontja
parkok, közterület	3-5	30-50	1-2	március - augusztus
golfpálya, futballpálya	3-4	30-40	3-4	március - november
füves játszótér	4-6	46-60	2-3	március - november
díszgyepek	3-5	30-50	1-3	március - augusztus

Kiszerelés: 5 kg, 10 kg

LOVOGREEN NPK 10-5-20 + 4 MgO gyeptrágya

Felhasználási terület	Dózis kg/100m²	Dózis g/m²	Alkalmazások száma egy évben	Alkalmazás időpontja
parkok, közterület	3-5	30-50	1-2	augusztus - november
golfpálya, futballpálya	4-6	40-60	2-3	augusztus - november
füves játszótér	4-6	40-60	2-3	augusztus - november
díszgyepek	3-4	30-40	1-2	augusztus - november

Kiszerelés: 5 kg, 10 kg

Fűtrágyáink alkalmasak díszjellegű, valamint közepesen és erősen igénybe vett gyepek trágyázására, mint például a futballpálya és a golfpálya.

LOVOCHEMIE

A TERVEZHETŐ JÖVŐ!

www.ikragrar.hu
info@ikragrar.hu

Pázsitos tanulságok és a jövő útjai

A klímaváltozásról szóló előrejelzések talán eddig még sosem váltak annyira napi valósággá, mint az idei évben, a mostani nyáron. A gyakori és hosszan tartó aszályos időszakok nemcsak minket tettek próbára, hanem a kerti növényeket is, a ritkán érkező, de annál hevesebb esőzések pedig nemhogy megoldanák a szárazság problémáját, de éppen egy újféle gondot jelentenek.

A kiszámíthatatlanná és hektikussá váló időjárás a kert szinte minden növényére hatással van, mégis a gyep az, ami a legjobban megszenvedi a forróságot. Ennek magyarázata egyszerű, a legtöbb kert java részét pázsit borítja, a fűszálak pedig érzékenyek az időjárási extremitásokra. Míg néhány dísznövény elszáradása könnyen kezelhető, addig a gyepfelület károsodása jóval szembetűnőbb és nehezebben korrigálható. A nyári szezon végéhez közeledve sok kerttulajdonosban felmerülhet, hogy mit lehetne változtatni, hogy lehetne kezelni a helyzetet, hogy a jövő évben ne elsárgult, kiégett, dísztelen gyep borítsa a birtokot? Lássunk pár lehetőséget!

A GYEPSTRATÉGIA ÚJRAGONDOLÁSA Érdemes megfigyelni, hogy a kert mely területei vannak leginkább kitéve a napsütés pázsitromboló hatásának. A közvetlen, erős napsugarak biztosan próbára teszik a gyep tűrőképességét, így a birtok ilyen adottságokkal rendelkező részein meg kell gondolni, hogy a gyep helyett más típusú beültetés kerüljön kialakításra, például szárazságtűrő dísznövényekkel.

A kedvezőbb adottságú helyen lévő díszágyások helyet cserélhetnek a forró területek pázsitjával, mivel szárazságtűrő, strapabíró dísznövényeket könnyebb beszerezni és telepíteni, mint szélsőséges viszonyoknak ellenálló gyepet kialakítani. A fű fajtája sem mellékes, sok kertben a tavaszi vagy őszi füvesítés az olcsóbb típusú, általános fűmagokkal történik, ami azonban érzékenyebb pázsitot eredményez, mely a hosszabb aszályos időszakokban gyakrabban károsodik.

Az ellenállóbb, minőségi, direkt a száraz viszonyokhoz ajánlott fűmagkeverékek alkalmazásával jobb eredmény érhető el, nagyobb eséllyel vészeli át a gyep a hőséget és a szárazságot. Az ősz remek alkalom a teljes újrafüvesítésre, főleg, ha arra egyébként is szükség lenne a fűszálak nagyobb arányú károsodása miatt. A gyepstratégia átala-

Kerti tipp

Az öntözés kellő mennyiségét egyszerűen lehet mérni egy gazdaboltokban kapható esőmérővel, így képet kaphatunk arról, hogy a bármilyen módszerrel kijuttatott víz valójában elegendő, kevés vagy túl sok, pazarló-e?

kításának témakörébe tartozik például az esőkerti kialakítás is, mely a természetes csapadék ideális elvezetését biztosítja az erdőkben gyakran előforduló alakzatok utánzásával. Az enyhén lejtős birtokokon mélyedések kialakításával, drénrétegek elhelyezésével megoldható, hogy a talajban levonuló víz meghatározott úton haladjon és a lehető legtöbb növényt elérje.

A GYEP KIVÁLTÁSA Egyszerű és hosszú távú megoldás lehet a pázsit helyettesítése például talajtakaró növényekkel. A kertek többségében a gyep uralja a terület 60-80 százalékát, azonban sok esetben ez indokolatlan, mivel a füves részeknek csupán töredéke áll valódi használat alatt, a többi egyszerűen dekoráció. Fel kell mérni, hogy a pázsit mely szegmensei nincsenek tényleges kihasználtságban, és ezeket a területeket könnyebben fenntartható, az aszálynak jobban ellenálló növényfajokkal kell benépesíteni. Alkalmasak a szárazságtűrő talajtakaró cserjék (varjúháj, terülő madárbirs, árvacsalán, délvirág, vad kakukkfű, svéd madárbirs), de jó megoldás lehet a javarészt mulccsal (zúzott kővel, fakéreggel) borított, ritkásan be-

ültetett ágyások kialakítása is. A sziklakertépítés is ajánlható, és nem csupán a hagyományos, gúla formájú sziklakertek jöhetnek szóba, hanem a sík elrendezésű, mediterrán hangulatú, kaviccsal borított, kisebb-nagyobb díszkövekkel tarkított, akár cserepes dísznövényekkel színesített területek is. Az így átstrukturált kertrészek el fogják veszteni funkcióik egy részét, hiszen játékra, pihenésre nem lesznek alkalmasak, de amennyiben ilyen jellegű használatnak eddig sem voltak kitéve, nem éri veszteség a háziakat, ellenben a fenntartás egyszerűbbé válik.

ÖNTÖZÉSI TRÜKKÖK Az öntözés újragondolásával is sokat lehet tenni a tartósabb pázsit kialakítása érdekében. Megfontolandó a talajba süllyesztett öntözőrendszer kialakítása, mely nagyban egyszerűsítheti az öntözést, és jó elrendezéssel takarékos is lehet, amennyiben a szórófejek úgy kerülnek kihelyezésre, hogy a teljes füves területet lefedi majd a vízpermet. Ugyanakkor már az is sokat segíthet, ha tudatosan időzítjük az öntözést, tavasztól őszig kora reggelre, így a kijuttatott víz hatékonyan hasznosulhat, nem párolog el.

A drága és bonyolult módon telepíthető rejtett öntözőrendszerek helyett sokkal olcsóbb megoldás lehet egy vagy több slagra csatlakoztatott öntözőfej kihelyezése, és egy kerti csapra rögzíthető okoseszköz kombinálása, így az öntözések időzíthetők lesznek, sőt, a megfelelő kiegészítőkkel az öntözést az eső mennyiségéhez vagy éppen a talaj kiszáradásához lehet kapcsolni.

Megyeri Szabolcs

Zöldvarázs

LEVÉLTRÁGYA-KONCENTRÁTUM

A növény számára optimális tápanyagfelvételt tesz lehetővé. Képes enyhíteni az időjárás okozta károkat azáltal, hogy megakadályozza a súlyos tápanyaghiányt. A kedvezőtlen időjárás ugyanis hátráltatja a tápanyagok felvételét és a növényen belüli szállítást. Szárazság idején is képes segíteni a gyökereknek a tápanyagfelvételben. Gondoskodik arról is, hogy a termés egészségesebb legyen szabályozza a termés méretét és mennyiségét.

Keresse gazdaboltokban és webáruházunkban!

www.agropack.hu

AGRO-PACK 96 KFT.

A rozmaring a kertünkben

A rozmaring *(Rosmarinus officinalis)* a Földközi-tenger országainak jellegzetes faja. Itt vadon is előfordul, de elengedhetetlen dísze a hangulatos mediterrán udvaroknak, kolostorkerteknek is. Magyarországon termesztett növényként találkozunk vele.

A HŰSÉG JELKÉPE Kertekben védett helyen és főként az ország déli részein átvészeli a telet. A felújított paraszthá zak, vidéki hangulatú előkertek szabadföldi vagy dézsás díszeként jól idézi a régi kertkultúra hagyományait. Korábban a falusi lakodalmakban a hűség jelképeként a menyasszonyi koszorú vagy az ünnepi ruha dísze volt. A középkorban az Európa-szerte használt előkelő illatszer, az „aqua reginae Hungariae" alapanyaga.

ÖRÖKZÖLD CSERJE, amely 0,5-1,5 méter magasra nő meg. Rendszeres visszavágás nélkül idősebb korban szabálytalan, dúsan elágazó bokrot képez. Tű alakú levelei bőrszerűek, zöldesszürkék, kámforos illatúak. Már egész korán, márciusban megjelenhetnek első virágai, melyek nyár elejéig folyamatosan nyílnak. Legtöbbször halványkék vagy liláskék virágszínű példányokkal találkozhatunk, de van fehér virágú típus is. Ha szerencsénk van, külföldi nyaralások alkalmával apró, fénytelen, sötétbarna terméseit is begyűjthetjük, de itthon csíraképes magot többnyire nem érlel.

A KONYHÁBAN a rozmaring igen kedvelt, bár hangsúlyos fűszer, mellyel csak óvatosan érdemes kezdeni a gasztronómiai kirándulást. Az olasz ételek gyakorta nélkülözhetetlen ízesítője, de használatos a francia, görög, spanyol, portugál és brit konyhában is. A megszárított, majd lemorzsolt levelek vagy a frissen levágott hajtások vadételek, szárnyas, nyúl- és báránysültek, rostonsültek, gombás töltelékek ízesítésére használhatók. Jól társítható a vöröshagyma és zsálya fűszerező hatásával. Zöldségnövények közül jól harmonizál a tojásgyümölcs, burgonya és cukkini ízével. Ugyanakkor a hagymányos pogácsareceptek is változatosabbak, ha időnként pl. apróra vágott, friss rozmaringlevéllel ízesítjük.

KÖRNYEZETI IGÉNYEI ÉS TERMESZTÉSE Szárazságtűrő, melegigényes növény, csak fagymentes területeken telel át biztonságosan. Huzamosabb ideig tartó, –10 °C alatti hőmérsékleten a teljes bokor elpusztulhat. A rozmaring a természetben köves vagy homokos talajon is megél, azonban kertekben inkább a jó minőségű, tápanyagban gazdag talajokon díszlik megfelelően.

Legtöbbször félfás dugványozással szaporítják. Tavasszal, amikor a tövek új leveleket kezdenek fejleszteni, 8-10 cm hosszú hajtásokat vágjunk, melyeken négy ízköz található. A két alsó levélpárt lecsípjük, a felsőket ajánlatos visszavágni. Laza, kissé homokos talajban gyökereztessük. Egy év dugványnevelés után, következő év májusában lehet állandó helyére kiültetni.

Kerti tipp

Érdemes az első évben egyszer, a későbbiekben kétszer az elfásodott részek felett visszavágni, így jól elágazódó, szabályos bokorforma alakul ki.

Először a virágzás kezdetén, majd a nyár végén ajánlatos szedni. A levágott hajtások levelei száradás után lemorzsolhatók. Télire a tövét takarással védhetjük a fagykártól, de egy zárt, fűtetlen veranda is alkalmas a tövek átteleltetésére. Jó megoldás lehet az is, hogy csak májustól októberig tartjuk a szabadban, majd ládába vagy cserépbe ültetve fagymentes helyen teleltetjük. Nem kell számítani jelentős kártevőre, betegségekre sem fogékony, így ha a fagykártól megóvjuk, idővel szép bokorrá fejlődhet.

GYÓGYHATÁS A rozmaring gyógyászati szempontból is fontos faj. Illóolaja kenőcsökben, oldatokban bedörzsölőként alkalmazva hatásos vérkeringés-javító, reumaellenes szer. Teája emésztési problémák esetén használatos, azonban napi adagja ne lépje túl a 2-4 g szárított levélből készített forrázatot. Az egyik leghatásosabb fertőtlenítő gyógynövény, számos baktérium és vírus szaporodását gátolja. Kórházi kezelést nem igénylő fertőzések, gyulladásos megbetegedések esetén teája a gyógyszeres kezelés kiegészítéseként fogyasztható. Mielőtt a szokásos mennyiségben kerül felhasználásra, érdemes kis dózisban kipróbálni főként a bedörzsölőket, de a forrázatát is, mivel érzékeny egyéneknél bőrirritációt, allergiás tüneteket okozhat. Kismamák és szoptatós anyukák számára használata ellenjavallt, vagy csak orvosi konzultáció után ajánlott.

– Munkatársunktól –

Cserépben a karácsony

Az ünnepi kaktuszok csoportjához sorolják a karácsonyi kaktuszt (botanikai neve Schlumbergera bridgesii), úgy, mint a húsvéti kaktuszt is. A téli, hűvösebb időszak kedvez a karácsonyi kaktusz virágzásának, bár sajnos egyre enyhébb teleket élünk napjainkban. Kicsit hanyagolt virág a mikulásvirág mellett, de mindenképp csodás eleme lehet a karácsonyi időszaknak.

Egészen változatos színekben pompáznak a virágai: rózsaszínűek, fehérek, pirosak, lilák és már narancssárgák is vannak kereskedelmi forgalomban. Azon kevés növények közé tartozik, ahol a növény virágzása időzíthető is. Természetesen nem csettintésre működik, de ha egész évben törődünk vele, megfelelő hőmérsékletre, ideális fényviszonyokra és pihentetésre törekszünk, akkor eredményesek lehetünk az időzítésben is.

IDŐZÍTETT VIRÁGZÁS Három tényező megfelelő összeállása kell: a hőmérséklet, a víz és a fény. Fontos a pihentetés, amely a szeptember elejétől október végéig tartó időszakot jelenti. A nyugalmi időszakban hűvös, 15-17 fokos, világos hely alkalmas a növény tárolására. Így indulnak be a virágrügyek, azonban ebben az időszakban a sötét órák száma 12 óránál több kell hogy legyen. A megfelelő fényt az ablaknál lehet megadni neki, viszont fényérzékenysége miatt nem szabad forgatni. Nagyon érzékeny arra, hogy milyen irányból érkezik rá a fény.

A nyugalmi időszakban öntözni is csak hetente, másfél hetente kell, az sem baj, ha szárazzá válik a földje. Semmiképpen nem állhat alatta víz. Ilyenkor nincs szüksége más tápanyagra. Október első, illetve második felében vége a nyugalmi időszaknak, ezután tehetjük már melegebb, végleges helyére, ami a nappali hőmérséklet tekintetében 19-22 fokos, éjszaka pedig 15-18 fokos helyet jelent. Ekkor élvezhetjük a virágzás maximális hosszát. Ettől eltérő tárolás mellett elrúghatja a virágot, vagy 2-3 hétre rövidül a virágzás. Ilyenkor már hetente többször is öntözzük, kis vízadagokkal, kéthetente tápanyaggal kevert vízzel. Tilos a növény helyét megváltoztatni, mert könnyen eldobhatja a virágrügyeit. Amennyiben sikerült ezt a néhány szabályt betartani, novembertől januárig virágpompával díszíti a szobánkat.

ELVIRÁGZÁS UTÁN TAVASSZAL A növény csak vegetál, elmattulnak a levelei és nem fejlődik. Ekkor 15-17 fokos, világos helyre kell helyeznünk. Hasonlóan az előző nyugalmi időszakhoz, ekkor is csak hetente, másfél hetente kell öntözni, az sem baj, ha szárazzá válik a földje. Ez ugyancsak tápanyagmentes időszak a növény számára. Március végétől, illetve április elejétől, az idő melegedésével megindul a növény fejlődése. A keleti tájolású

ablak az ideális, a közvetlen napfényt nem is viseli jól, mert eredeti élőhelyén sincs kitéve ennek.

Áprilistól indulhat a hetente többszöri öntözés (kis adagokban) és tápoldatozás, ebben a szakaszban 22 fok körüli hőmérséklet a kedvező számára. Nyáron a szabadban is jól érzi magát, a májusi fagyok elmúltával árnyékos részre, fák alá helyezzük.

SZAPORÍTÁS Április második felétől lehet szaporítani. A növény szártagokból épül fel. Vágjunk le belőle egy 4-5 cm-es részt, amely 2-3 szártagból áll, majd ültessük nagyon laza tőzegbe. Érdemes a leválasztás után még néhány napot hagyni a levegőn, hogy beszáradhasson a vágási felület, így a betegségek is nehezebben támadják meg. Öntözéskor a pangó vízre figyeljünk, mert nem szereti.

BETEGSÉGEK Élettani betegségei a gondatlanságból adódhatnak: rossz fényviszonyok az áthelyezés miatt, huzatos elhelyezés bimbóvesztést vagy elmaradó virágzást okozhat. Túlöntözés miatt gyökérrothadás, puhuló sárgás levél jelentkezhet, ami a növény pusztulásához vezet. Alulöntözéskor puha és ernyedt levélzettel találkozunk. Kártevője a takácsatka, amit mosószeres vízzel történő lemosással lehet gyéríteni, helyváltoztatás nélkül.

A mezőgazdasági boltok felkészülten várják Önöket az ültetőközeggel, a tápanyag-utánpótláshoz szükséges tápokkal és növényvédelmi szaktanácsadással.

Bors Anita

Jó tudni!

A karácsonyi kaktusznak nincsen tüskéje, a brazil esőerdőkben őshonos. Szövetszerkezete sokkal puhább, és vízigényesebb epifita (fán élő) növény, mint az orchideák. FONTOS! A karácsonyi kaktusz a dúsabb, tápanyagban gazdagabb talajban érzi jól magát, és nem homok közegben fejlődik, mint egyéb társai.

Szárazságtűrő kertek

Az idei nyár elmúltával érdemes a szárazságtűrő kertek kialakításán elgondolkozni. Számos megoldás létezik arra, hogy a locsolások számát csökkentsük, megfelelő növényválasztással a szárazabb és forró időszakokban is pompás kert látványát élvezhessük.

A változó klíma állandó feladatokat ad. Újabb és újabb kihívásokkal találjuk szemben magunkat. Az időjárással változnak kertünk növényei és azok betegségei is. Ugyan ki mondta volna meg tíz, de akár öt évvel ezelőtt, hogy télen locsolni kell, mert aszály van (télen is van aszály!)?

A szárazságtűrő kertekben is lehet fa, vetemény, minden, amit csak szeretnénk, ám másképp kell nekifogni a tervezésnek és munkafolyamatoknak.

Fontos, hogy ne CSAK növényekben gondolkozzunk! Nem csak a növények adhatják meg a kert szépségét, hanem rengeteg egyéb is. Kezdhetjük például a kövekkel. Ne ragaszkodjunk a tipikus hófehér mészkő és coulé kavics berögződéshez, mert ezeken kívül számos más megoldás van. A kő és egyéb építészeti elemek már magukban is feldobnak egy kertet.

A sziklakerti növényeket is használhatjuk talajtakaróként, főleg a napsütötte területekre. Ezek a növények akár napon, akár árnyékban vannak, kiválóan lassítják a víz párolgását, ezért bárhova ültethetjük azokat a kertünkben. Ugyanezt a célt szolgálja a mulcsozás is. Ilyenkor a legtöbben a fenyőkéregre gondolunk. Ugyanakkor mulcsozás az is, ha a levágott füvet beszórjuk például a veteményesbe vagy a virágágyásba, de kaviccsal is lehet „mulcsozni". Nem mindegy, hogy milyen kavicsot használunk erre a célra. A sötét színű bazalt például alkalmatlan erre, mert sötét színe miatt megégeti a növényeket. A gyöngykavics ellenben kiváló és amellett, hogy takarást biztosít, díszít és a hirtelen lezúduló csapadékot is egyenletesen vezeti el.

A mulcsozás kapcsán van egy általam „önmulcsozásnak" nevezett technika is. Ez nem kíván meg különösebb anyagot, csupán a növényeket. Nagyon egyszerű megoldás. A növények levelei árnyékolják egymást, így a tövüknél akár fokokkal is kevesebbet mérhetünk, ami nagyon jó!

Nagy szárazságban ne vagy nagyon ritkán nyírjuk a füvet és ne a legkisebb pengeállással! Ha a fűszálak egy kicsit hosszabbak, nehezebben égnek ki a forró napsütésben. Az apró fűszálak sokasága sokat tud segíteni a gyepfelület kiszáradásának megakadályozásában.

Fák telepítésével, több árnyékos területtel is enyhíthetjük a szárazságot. A lombkoronák körül magasabb a páratartalom, sokkal több, mint egy veteményes vagy virágegyüttes körül. Sok szárazságtűrő fa létezik!

A leghatékonyabb a hajnali locsolás a gyökérzónában, mert így jelentősen csökkenthetjük a párolgást és a víz ott fog segíteni, ahol kell.

Bujtás Anikó

Időszakosan megjelenő, országosan terjesztett, ingyenes mezőgazdasági és kertészeti hírlevél. • Kiadó: Press Code Kft. • Postacím: 1330 Budapest, Pf. 26 • Felelős szerkesztő: Gippert Bea • Lapszámunk szaktanácsadói: Epres György, Dr. Lammel Kálmánné, Dr. Némethy Zsuzsanna, Zsigó György • Szerkesztőségi telefon: (+36) 1 380 92 61 • E-mail: kertihirmondo@kertihirmondo.hu • Irodavezető/hirdetésfelvétel: Szentirmay Andrea (+36) 30 297 64 88 • Tervezőszerkesztő: Sebestyén Zoltán • Fotó: Puskás Böbe • Nyomda: Ipress Center Hungary Kft. Bagi Kft. terjesztésében, mezőgazdasági és kertészeti szakboltok, gazdaboltok

Címlapfotó:
Photo 13672048 © Katerina Titova | Dreamstime.com

VITAFlóra

NÖVÉNYTISZTÍTÓ PERMET

levéltetvek ellen

Az azonnal felhasználható **Vitaflóra Növénytisztító permet** gyors megoldást nyújt a levéltetvek és hasonló kártevők ellen, használata egyszerű és biztonságos.

A növényt lemosásszerűen kell lepermetezni, a permet által bevont kártevők mechanikai hatás miatt pusztulnak el, nem alakulhat ki rezisztencia. A Vitaflóra Növénytisztító permet nagy előnye, hogy lakásban, teraszon korlátozás nélkül használható, különleges összetételének köszönhetően mérgező vegyi anyag nélkül fejti ki hatását.

A levéltetvek a levelek fonákján élnek, ezért a leveleket alulról is permetezzük! A bútorra, padlóra került anyagot nedves ruhával kell letörölni.

Erősen legyengült vagy érzékeny növényen, friss vagy elnyurgult hajtásokon célszerű kezelési próbát végezni, ezeken a helyeken a szer perzselést okozhat, ne kezeljük egyszerre a teljes növényt.

A permet a kártevők elpusztítása mellett segíti a növény gyógyulását. A levélsérüléseket, a szivogatások nyomát bevonja, egyúttal a mézharmatot lemossa, tisztítja a növényt.

WWW.VITAFLORA.HU

RÁGCSÁLÓIRTÁS MESTERFOKON

PROTECT® rágcsálóirtó pép

Patkányok és egerek által rendkívül kedvelt, friss íze, pép állaga és bromadiolon véralvadásgátló hatóanyaga lehetővé teszi az óvatos kártevők gyors és biztos kiirtását. A rágcsálóirtó szer keserű anyagot tartalmaz, amely segít megelőzni a készítmény véletlen emberi fogyasztását.

- **akár már egyszeri fogyasztás után is hat**
- **késleltetett hatása miatt a rágcsálók gyanútlanul fogyasztják a csalétket**
- **egyszerűen alkalmazható**

Bábolna Bio

www.megfoglak.hu

SOKK A ROVAR